

Vieraslajiasiantuntijaryhmän kokous 1.12.2023 - Kokoustiivistelmä

AIKA

Perjantai 1.12.2023 klo 9.30-11.30, Teams-etäkokous

Vieraslajiasiantuntijaryhmän toimikauden viimeisessä kokouksessa käsiteltiin kansallisen vieraslajien torjuntaa koskevan hallintasuunnitelman (nro 5) ehdotusluonnosta, sekä mahdollisia tulevia vieraslajilainsäädännön päivitystarpeita niin EU:n kuin kansallisen lainsäädännön näkökulmasta. Kokous pidettiin etäkokouksena, ja kokoukseen osallistui 21 asiantuntijaa.

Kokouksen aluksi puheenjohtaja Johanna Niemivuo-Lahti totesi nykyisen asiantuntijaryhmän toimituksen päättyvän vuoden lopussa, ja uusi asiantuntijaryhmä tulee asettamaan vuoden alusta jatkaamaan nyt päättyvän ryhmän työtä. Asiantuntijaryhmä on edelleen tarpeen kansallisen sekä EU:n vieraslajilainsäädäntötyön kansallisena tukena.

Luonnonvarakeskuksen asiantuntijat Miia Jauni ja Erja Huusela esittelivät kansallisen vieraslajien torjuntaa koskevan 5. hallintasuunnitelman valmistelutyötä, ml. siihen liittyvää taustaraporttia. EU edellyttää tehokkaita hallintatoimenpiteitä, jotka Suomi kokoaa hallintasuunnitelmiinsa. Valmisteilla oleva hallintasuunnitelma koskee EU:n 3. täydennysluettelon lajeja eli 4 kasvia, 6 kalaa, 2 nisäkästä, 1 lintua, 1 käärmettä, 1 sammakkoa ja 4 hyönteistä sekä muita selkärangattomia. Hallintasuunnitelman riskianalyytitaulukon perusteella lajit on luokiteltu kolmeen ryhmään kiireellisyyden ja toimenpiteiden perusteella. Luonnoksesta esiteltiin tarkemmin eri ryhmien poistotoimenpiteitä sekä yleisiä toimenpidesuosituksia vieraslajien hallintaan.

Mahdollisista tulevista vieraslajilainsäädännön päivitystarpeista puheenjohtaja Niemivuo-Lahti toi esille EU:n vieraslajilainsäädännön kehittämistarpeita. Komission arvio on, että toistaiseksi EU:n luetteloon lisätyt lajit on edelleen syytä pitää luettelossa, eikä lajeja ole perusteltua poistaa. Tällä hetkellä luettelossa on 88 lajia, ja komissio pitää tärkeänä, että listaa päivitetään edelleen. Seuraavien uusien vieraslajien lisäämiseksi EU-luetteloon keskustellaan vuoden 2024 aikana. Heinäkuussa 2023 lyhyessä EU:n vieraslajikomitean kokouksessa käytiin jatkokeskusteluja siitä, miten parannetaan jäsenmaiden raportointia vieraslajien torjuntaan ja hallintaan liittyen. Jäsenmaiden seuraava raportointi on tulossa kesäkuussa 2025, koskien vuosia 2019–2024.

Karin Cederlöf MMM:stä esitteli kansalliseen vieraslajilainsäädännön päivittämiseen liittyvän tilannekatsauksen. Lainvalmistelu koskee droonien käyttöä vieraslajien pyynnissä sekä siirtymäaikojen pidentämistä. Uutena asiana kansalliseen lakiin ehdotettaisiin mahdollisuutta käyttää lämpökameralla varustettua droonia vieraslajien (käytännössä supikoiran) pyynnissä. Lämpökameralla varustettu drooni parantaisi merkittävästi mahdollisuuksia paikantaa supikoiria kaislikossa. Toinen uudistamistarve vieraslajilaissa liittyy siirtymäajan pidentämiseen. Joissakin tapauksissa pidempi siirtymäaika olisi perusteltu. Asia nousi esiin mm. viitapihlaja-angervon ja valkopajuangervon kohdalla asetuksen edellisen lausuntokierroksen yhteydessä 2023. Valmistelun lähtökohtana olisi pidennys 2 vuodesta 5 vuoteen.

Viimeisenä kysymyksenä Karin Cederlöf toi esille EU-luettelossa olevien lajien poikkeuslupien mahdollisen laajentamisen myös kasvitieteellisiin puutarhoihin. Tässä muutoksessa kyse olisi asetuksesta, ei vieraslajilaista. Vieraslajiasetuksen 2023 lausuntokierroksella tarve nostettiin esille. Tällä hetkellä poikkeuslupamahdollisuus kohdistuu ainoastaan eläintarhoihin.

Muissa asioissa tuotiin esille Metsähallituksen osalta EU:n LIFE- Biodiversa-hankkeen erinomaiset tulokset vieraspetojen (minkit, supikoirat) poistamisessa eri saaristovyöhykkeiltä. Lisäksi Tulli kertoi, että itärajalla on yritetty tuoda rajan yli kaksi lemmikkiä pidettyä naamaripalmunäättä.